गाथी कौशिकः।अग्निः। त्रिष्टुप्

अग्निं होतारं प्र वृणे मियेधे गृत्सं कृविं विश्वविद्ममूरम्। स नौ यक्षदेवताता यजीयात्राये वाजाय वनते मुघानि॥ ३.०१९.०१ ●

मियेधे- यज्ञे । होतारम्- देवाह्वातारम् । गृत्सम्- ज्ञानिनम् । कविम्- क्रान्तदर्शिनम् । विश्वविदम्- सर्वज्ञम् । अमूरम्- अमूढम् । अग्निम्- पावकं सर्वभूतिहतकतुम् । प्र- प्रकर्षेण । वृणे- वृणोमि । सः । देवताता- देवान् । यजीयान्- यष्टा सन् । यक्षत्- यजतु । राये- सम्पदे । वाजाय- सद्गतये । मघानि- सम्पदः । वनते- सम्भजते ॥१॥

प्र ते अग्ने ह्विष्मतीमियुर्म्यच्छी सुद्युम्नां रातिनीं घृताचीम्।

प्रदक्षिणिदेवतितमुराणः सं रातिभिर्वस्विभिर्यज्ञमश्रेत्॥ ३.०१९.०२

अग्ने। ते- त्वाम्। अच्छ- अभिलक्ष्य। हविष्मतीम्- हव्ययुक्ताम्। सुद्युम्नाम्- सुदीप्ताम्। रातिनीम्-दानयोग्याम्। घृताचीम्- पूतनवनीतोपलक्षितपूतचित्तयुक्तां सम्पदम्। प्र इयर्मि- प्रेरयामि। प्रदक्षिणित्- प्रकर्षसामर्थ्येन। देवतातिम्- दिव्यभावनाम्। उराणः- विस्तारयन्। रातिभिर्वसुभिः-सम्पद्दानैः। यज्ञम्। सम्- सम्यक् अश्रेत्- आश्रयति॥२॥

स तेजीयसा मनसा त्वोतं उत शिक्ष स्वपत्यस्य शिक्षाः।

अग्ने रायो नृतमस्य प्रभूतौ भूयामे ते सुष्टुतयेश्च वस्वः॥ ३.०१९.०३

सः- असौ। तेजीयसा मनसा- तेजोयुक्तचित्तेन। त्वोतः- त्वद्रक्षितः। उत- अपि च। शिक्षोः-शिक्षणीयम्। स्वपत्यस्य- शोभनपुत्रभूतमुपासकम्। शिक्ष। अग्ने- सर्वभूतिहतकतो। नृतमस्य-नेतृतमस्य। रायः- दानयोग्यस्य। ते- तव। वस्वः- धनस्य। प्रभूतौ- प्रकर्षभवने। भूयाम-भवेम॥३॥

भूरीणि हि त्वे दिधिरे अनीकाग्ने देवस्य यज्येवो जनासः।

स आ वेह देवतातिं यविष्ठ शर्धो यद्य दिव्यं यजासि॥ ३.०१९.०४

देवस्य यज्यवः- देवयाजिनः। जनासः- जनाः। त्वे- त्विय। अग्ने। भूरीणि- बहूनि। अनीका-अनीकानि। दिधरे- धृतवन्तः। हि- खलु। यिवष्ठ- युवतम। सः- तादृशस्त्वम्। देवतातिम्-दिव्यभावनाम्। आ वह। दिव्यम्। शर्धः- गणं बलं वा। अद्य- इदानीम्। यजासि- पूजय॥४॥

यत्त्वा होतारमनजन्मियेधे निषादयन्तो यजथाय देवाः।

स त्वं नौ अग्नेऽवितेह बोध्यिध श्रवांसि धेहि नस्तुनूषु॥ ३.०१९.०५

मियेधे- यज्ञे । यजथाय- यज्ञाय । निषादयन्तः- उपविष्टाः । देवाः- द्योतनशीलाः । त्वा- त्वाम् । होतारम्- देवाह्वातारम् । अनजन्- घृतैरसिञ्चन् । सः- असौ । त्वम् । नः- अस्माकम् । अविता-रक्षकः । अग्ने । इह- अत्र । बोधि । नः- अस्माकम् । तनृषु- रूपेषु । श्रवांसि- श्रुतीः । अधि धेहि-धारय ॥५॥